

จิตต์ หนุตฺ สุขาวห์

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท

(จิตที่ฝึกดีแล้ว นำสุขมาให้)

ลำดับต่อไปจะได้บรรยายธรรมะพอเป็นเครื่อง
ประดับประดาใจของเราให้ได้รับความสบาย การปฏิบัติธรรมะ
จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องปรับปรุงในเบื้องต้นคือวาระของใจที่จะเข้าไปสู่
ไปสู่ความสงบอันนี้ ก็จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องสะสางทำใจของเรา
ให้สงบ เมื่อเราชำระสะสางให้เข้าความสงบได้แล้วอย่างนั้นใจ
นั้นก็ถึงซึ่งความสุขอันแท้จริง คือไม่มีสิ่งใดเข้ามาเจือปนของ
หัวใจ ใจเช่นนั้นพระพุทธเจ้าทรงแสดงว่าเป็นใจที่บริสุทธิ์หมด
จด หรือเรียกสั้นหนึ่งก็เรียกว่า ถ้าบำเพ็ญเบื้องต้นก็เรียกว่าเป็น
สมาธิ หรือเรียกว่าอีกชนิดหนึ่งก็เรียกว่าทาน ชนิดหนึ่งอีกก็
เรียกว่าสูงสุดคือหมายถึง**วิมุตติ**หลุดพ้นจากอาสวกิเลสอันนั้น
เป็นขั้นสูง เพราะฉะนั้นทุกคนที่เกิดขึ้นมาในโลกก็ต้องการ
ความสุขอันแท้จริงของชีวิต

แต่คนเราที่เกิดขึ้นมาในโลกแล้วมันก็ย่อมมีราคะ โทสะ
โมหะสิ่งทั้งปวงเหล่านี้เข้ามาครอบงำหัวใจโดยที่เราไม่ได้เคย
ฝึกหัดอบรมในสิ่งเหล่านี้ มันก็ลุ่มหลงไปตามธรรมดาของโลก
อย่างนั้น เพราะฉะนั้นเราเกิดมาทุกคนก็มีบิดามารดาเป็นผู้ที่
เกื้อกูลอุปการะเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญในชีวิต ถ้าไม่ได้ท่านทั้ง
สองนี้เป็นเครื่องเกื้อกูลแล้ว ชีวิตจะต้องแหลกแตกดับทำลาย
หรือเป็นคนที่พิกลพิการต่าง ๆ นานาอย่างนี้เป็นต้น เมื่อวัย
พอสมควรเลี้ยงทะนุถนอม เลี้ยงพอมีวัยสมควรก็ให้รับ
การศึกษาเล่าเรียนอย่างนี้ จนกระทั่งได้รับการศึกษาจนสำเร็จ
บรรลุนิติภาวะ เป็นผู้สำเร็จในการศึกษาดีแล้วอย่างนั้น หน้าที่
บิดามารดาก็ต้องคิดให้สร้างโลกสร้างสงสารจะได้สืบตระกูลไป
อย่างนั้น ตามธรรมดาของใจมันก็มี ความปรารถนาดีนรณกระวน
กระวายอยู่อย่างนั้นแล้วก็เลยต้องตามใจผู้ปกครองคือเรียกว่า
บิดามารดาของเรา การกระทำเช่นนั้นพระพุทธเจ้าทรงติเตียน
ประการหนึ่งโดยชั้นธรรมะสูงๆ แต่เราก็ต้องเป็นนิสัยปัจจัยของ
สัตว์โลก ก็ต้องเปลี่ยนแปลงในภาวะการเป็นอยู่อย่างนี้

ตลอดเวลา จนสืบเนื่องกันมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาลจนมาถึงพวก
เราปัจจุบันนี้ ก็สืบเนื่องกันมาอย่างนี้

แต่ว่านั่นแหละคำสอนธรรมะของพระพุทธเจ้านั้นเมื่อบุคคล
ที่ได้เข้ามาอบรมฝึกหัดประพฤติกปฏิบัติทำให้เกิดความสงบ
แล้ว ก็ย่อมจะเกิดความเบื่อหน่ายในวัฏสงสารคือเรื่องของโลก
ทั้งหลายเหล่านี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นถ้ามองกันในแง่ความ
รุ่งเรือง ความเจริญของวัตถุนานาประการแล้วก็เป็นที่น่าลุ่มหลง
เพลิดเพลินน่ายินดีสนุกสนานว่าเร้าด้วยประการต่างๆ ถ้ามอง
เข้ามาภายในคือเรียกว่าขจัดปัดเป่าใจของเราให้สงบแล้วอย่าง
นั้น เมื่อในขณะที่ใจของเราสงบอย่างนั้นแล้ว มองออกไปนึกคิด
ออกไปอย่างนั้น ก็มีแต่ผลสะท้อนคือมีความให้วุ่นวายของใจนั้น
เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา นี่เพราะฉะนั้นพวกผู้ที่มีคุณธรรมอย่างมี
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรืออริยสาวกผู้ที่ไกลจากกิเลส
เหล่านี้เป็นต้น ท่านจึงหลีกเลี่ยงไปอยู่ในที่อันสงบสงัดเงียบ
ปราศจากสิ่งที่ยึดเหนี่ยวเป็นอย่างนั้น เพราะสถานที่เหล่านั้นเป็นที่
บำเพ็ญความสงบสงัดของใจให้ได้รับความร่มเย็น

เพราะฉะนั้นอย่างเรานี้ก็เหมือนกันผู้ที่เข้ามาฟัง เข้ามาวัด
เข้ามาว่า มาฟังเทศน์ฟังธรรมจำศีลภาวนาอย่างนี้ ก็เป็นการ
ปลดปล่อยภาระอันภายนอกให้คายออกไปได้เปาะหนึ่งเช่นมา
รักษาศีลอุโบสถ แต่ที่นี้ภาระตั้งแต่เข้าจนกระทั่งค่ำ จนกระทั่ง
สว่างก็ปลดปล่อยภาระของร่างกายออกไปจากใจ ออกไปจาก
กายได้ชนิดหนึ่ง แต่ที่นี้การเข้ามาปลดปล่อยอย่างนี้ด้วยรักษา
อุโบสถ แต่บางทีใจนั้นยังกังวลวนวาย คิดอะไรสิ่งนั้นสิ่งนี้อยู่
ตลอดเวลา เราก็ต้องใช้การประหัตถ์ประหาร อย่าให้สิ่งเหล่านั้น
เข้ามาบั่นทอนความดีของเราที่ตั้งใจจะบำเพ็ญอันนั้นให้เกิดขึ้น
คือไม่ได้อะไรก็ระลึกถึงพุทโธ ธัมโม สังโฆ บทใดบทหนึ่ง อย่าให้
สิ่งเหล่านั้นเข้ามาทวนใจของเรา เมื่อรู้ตัวอย่างนั้นแล้วก็
พยายามระลึกอยู่ตลอดเวลา ใจนั้นก็บังเกิดความสุข คือเกิด
ความสงบของหัวใจนั่นเอง อย่างนั้นจึงเรียกว่าศีลบริสุทธิ์ไม่ต่าง
พร้อยไม่เศร้าหมอง ถึงซึ่งความบริสุทธิ์ของสมาธิได้อย่างนั้น
เรียกว่านั้นผู้ที่อบรมถูกทาง ถูกต้องตามเรียกว่า กาย วาจา ใจ

พร้อมด้วยศีลและก็เข้าถึงสมาธิอย่างนี้เป็นต้น นี่เรียกว่ามีศีล
รักษาศีลได้บริสุทธิ์ทั้งกาย วาจา ใจ พร้อมบริบูรณ์ทุกประการ
เพราะฉะนั้นแต่ว่าบรรดาพุทธบริษัทผู้ที่เข้ามาในวัดอโศกฯ มี
ความมุ่งมั่นปรารถนาอยากบำเพ็ญภาวนา อันนี้เป็นจุดสำคัญ
เพราะฉะนั้นการว่าพร่ำเพรื่อไปในสิ่งไร้สาระก็ไม่ค่อยจะมี
ประโยชน์ เพราะฉะนั้นหลวงตาก็คะว่าแต่สิ่งที่เป็นสาระ พอเป็น
คติสำหรับพวกท่านทั้งหลาย การกระทำใจให้เกิดความสงบ
อย่างที่เคยพูดอยู่บ่อยๆว่า จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องใช้การบริกรรม
หรือเรียกว่าในแบบท่านก็บอกว่า ต้องมีวิตก วิचार เพื่อชำระใจ
บั่นต้นนั่นเอง

อาตมาเคยเข้าไปถามปริศนากับครูบาอาจารย์องค์หนึ่ง ก็
มาเล่าสู่กันฟัง สมัยอยู่กับท่าน ถามว่าครูอาจารย์ครับ อริยเจ้า
ทั้งหลายผู้ที่พ้นอาสวกิเลสไปแล้วอย่างนั้น เข้าจิตที่เดียวจะได้
หรือไม่ ท่านตอบว่า เออ คุณแต่พระพุทธเจ้าเป็นต้น ท่านว่าอย่าง
นั้น เวลาก่อนที่จะเข้านิพพานอย่างนี้ก็ต้องเข้าตั้งแต่ปฐม
ฌาณ เข้าไปเป็นลำดับ ทำไมท่านว่าอย่างนั้น เนี่ย มันก็เป็น

อย่างน่าคิดน่าตรึงตรอง เพราะบันตั้นของหัวใจของคนเรา
นั้นมันก็ต้องมีอารมณ์เป็นสิ่งที่เกื้อกูลอุดหนุนให้
กระสับกระส่ายไปในบางสิ่งบางอย่าง ก็กระทบทางหู ทางตา
ทางใจเข้ามารบกวนอยู่ เพราะฉะนั้นบันตั้นก็จำเป็นที่สุดก็
จำเป็นจะต้องชำระ ให้ใจนั้นเข้าไปอยู่จุดใดจุดหนึ่ง เมื่อถึงจุด
อันนั้นแล้วใจนั้นมันก็เกิดความสงบ นิเวศน์ทั้งหลายก็ดับไปจาก
ใจเรา ใจนั้นก็ดับไปเป็นหนึ่งจำเพาะอย่างนั้น นี่ เบื้องต้น
อันนี้เองเป็นเหตุให้เข้าใจของการบำเพ็ญสมาธิ

ผู้ปฏิบัติก็จำเป็นจะต้องเน้นแนวทางให้ถูกทาง จึงเรียกว่า
สมกันกับว่าเป็นนักกรรมฐาน ถ้าเราไม่เน้นทางให้ถูก สักแต่ว่า
กระทำไปไม่ตรึงตรอง ไม่พิจารณาใคร่ครวญ สิ้นไปวันหนึ่ง
คืนหนึ่งหลาย ๆ วันหลาย ๆ เดือนหลาย ๆ ปีอย่างนี้ สิ้นไปเลยเปล่า
ประโยชน์ การบำเพ็ญนั้นไม่ค่อยได้เกิดประโยชน์กับเรากับชีวิต
ของเราที่ท่วมท้นเสียสละกิจการบ้านเรือน สละโลกสละสงสาร
มาอย่างนี้ แล้วก็จะท่วมท้นชีวิตด้านจิตใจนั้นให้เป็นสิ่งสำคัญกับ
ชีวิตของเรา สมกับความมุ่งมาดปรารถนา เราเข้ามาเพื่อ

ต้องการขจัดทุกข์ของหัวใจให้ออกไปจากใจของเรา เพราะฉะนั้น
เมื่อความดำริอย่างนั้นแล้ว สิ่งใดที่เรากระทำไม่เกิดความสงบ
เราก็จำเป็นจะต้องศึกษา ไต่ถาม หรือเพียรพยายามด้วยตนเอง
อย่างใดอย่างหนึ่งมันขัดข้องประการใดอย่างนี้ ก็มีครูบา
อาจารย์ก็จะศึกษาจากท่านอย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นการทำ
ใจเข้าสู่ความสงบนี้ก็ประการหนึ่ง เมื่อเข้าสู่ความสงบอย่างนั้น
ใจที่ปราศจากนิวรณ์ธรรมทั้งหมดแล้วอย่างนั้น ใจนั้นเยือกเย็น
ใจนั้นสุขุม ไม่มีความคิดนึกปรุงแต่งไปในอดีตอนาคต แม้
ปัจจุบันที่บริกรรมอยู่ก็วางโดยปกติอย่างนั้น ใจปราศจากสิ่งทั้ง
ปวงเต็มไปด้วยความสว่างไสวของใจอย่างนั้นท่านเรียกจัดว่า
เป็นสมาธิ

เมื่อเราฝึกอย่างนี้จนชำนาญชำนาญอย่างนั้นแล้วก็จำเป็น
จะต้องใช้การค้นคว้าพิจารณา นี่เป็นมาตรฐานสำคัญ
สำหรับนักปฏิบัติจำเป็นจะต้องค้นคว้า อย่างหลวงตาก็คเคย
อธิบายบอกให้ค้นคว้าร่างกาย เพราะฉะนั้นจึงว่าถ้าไม่ค้นคว้า
พิจารณาร่างกายก็เรียกว่าพิจารณาเวทนา เมื่อไม่พิจารณา

เวทนาก็พิจารณาจิต เมื่อไม่พิจารณาจิตก็พิจารณาธรรม ท่านว่าอย่างนั้น แต่ถ้การคั่นกายเนี่ยเป็นสิ่งที่ถอนรากเหง้าของ **สัkkายาทิฐิ** อันสำคัญอันหนึ่ง เมื่อเราน้อมนึกตั้งแต่เบื้องต้นคือ ตั้งแต่หัวลงถึงปลายตีนอย่างนี้ ถ้านึกให้ละเอียดละออลงไปแล้ว อย่างนั้นก็ต้องกินเวลาดังจนเกือบชั่วโมง อย่างหลวงตาเคยกระทำมาก็ต้องเอาอย่างนั้น เมื่อลงไปจนกระทั่งที่สุดถึงนิ้วก็อย เบื้องซ้ายเบื้องขวาที่สุดลงไปแล้วก็ต้องทวนกลับขึ้นมาอย่างนั้น ตลอด นิ้วก็อยเบื่องซ้ายจนมาถึงนิ้วหัวตลอดถึงเท้า เบื่องเอว แล้วก็ลงไปเท้าขวา ขึ้นมาอย่างนั้นอีกตลอดเวลาก็ขึ้นมาตาม ส่วนอวัยวะของหน้าอกบั้นเอวนี้ ถึงสันหลัง ถึงซี่โครงหน้าอกถึง กะโหลกศีรษะตลอดขึ้นมาอย่างนี้ เรียกว่าอนุโลมปฏิโลมถอย เข้าถอยออกของใจ

สภาวะบางชนิดของจิตผู้ที่เป็นใหม่อย่างนั้นก็น้อมพินิจ พิจารณาอย่างนั้นบางที่จะเกิดความเบื่อหน่าย เกิดความสังเวช สลดใจขึ้นในขณะนั้น ให้น้ำหูน้ำตาไหลเกิดความสังเวชสลดใจ ว่าเรานี้ก็ต้องแตกตายโดยไม่มีข้อสงสัยประการใดทั้งปวง ใจ

ในสภาวะอย่างนั้นมันเกิดความสงบแล้ว เมื่อนึกไปแล้วก็ย่อมเป็นเช่นนั้นเป็นธรรมดาของการประพฤติปฏิบัติ แต่ท่านเรียกอย่างหนึ่งท่านเรียกว่าเป็นปีติ แต่ลักษณะของปีติอย่างนี้ก็เป็นปีติไปเพื่อความที่จะคลายซึ่งความเพติดเพลินของใจนั่นเอง เมื่อใจนั้นสงบเข้าอย่างนั้นแล้วมันก็จำเป็นเกิดปีติ เกิดในสิ่งที่ไม่เคยเป็นก็ต้องเป็นขึ้นกับชีวิตอย่างนั้น เมื่อพิจารณามากเข้าๆ บางทีระลึกถึงส่วนใดอย่างนี้ให้หลุดออกไปมันก็หลุด นึกให้ลูกตาหลุด ลูกตาก็เห็นหลุดออกไป แล้วก็เพ่งอยู่อย่างนั้น แล้วกำหนดเข้ามาใส่มันก็ใส่ได้อย่างเก่า กำหนดตาซ้ายออกไป ตาซ้ายก็ออก กำหนดเข้ามาก็เข้า นี่ต้องพิจารณาให้ละเอียด แม้แต่พณมีก็ชี้ พณล่างพณบนมีก็ชี้นี้ก็ให้ละเอียดละออลงไป อย่าได้ละเว้น ยิ่งเกิดปฏิภาคมมากเข้าเท่าไรแล้วก็ยิ่งกำหนดให้ละเอียดลงไป

แต่ว่าเมื่อเป็นปฏิภาคอย่างนั้น เมื่อเราค้นคว้ามากเข้าๆ ปฏิภาคนั้นก็ย่อมจะจางขึ้น ความที่ปฏิภาคจางขึ้นนั้นเราอย่าเข้าใจว่าสมาธิเสื่อม อย่าเข้าใจว่าสมาธิเสื่อม ลักษณะของปฏิภาคเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างนั้น เมื่อพิจารณาให้มากให้

ละเอียดละออลงไปแล้ว ใจนั้นจะอยู่กับลำดับที่พิจารณาอยู่
อย่างนั้นตลอดเวลาอย่างนี้ อย่าเข้าใจว่าปฏิกาคเสื่อม ปฏิกาค
นั้นเสื่อมจริง หายไปจริงเพราะมันเดินปัญญา เมื่อเดินปัญญา
อย่างนั้นละเอียดละออลเข้ามาเรื่อยๆ ปฏิกาคนั้นก็จางไปไม่
ปรากฏ ผู้ที่เป็นอย่างนั้นอย่าเข้าใจว่าสมาธิเสื่อม แล้วเมื่อถ้าเรา
สังเกตดูให้เที่ยงแท้ของใจที่พิจารณาอยู่อย่างนั้น มันจะเป็นหนึ่ง
ไม่วิ่งไปในที่ใดทั้งหมดเลย อยู่เฉยๆ กายอันนี้อันเดียว
ตลอดเวลาที่เราฝึกอย่างนั้น อย่างนี้พึงเข้าใจว่านั่นนะคือแนว
สมาธิอันที่จะหนีจากทุกข์ แนวทางเรียกว่ามัคโคที่จะออกจาก
ทุกข์ของใจ ใจในขณะนั้นไม่มีอารมณ์เข้ามากวัดแกว่ง มา
แก่งแย่งกับใจที่พิจารณาอยู่อย่างนั้นตลอดเวลา เมื่อเป็นเช่นนั้น
ให้พิจารณาให้มากให้ละเอียดลงไป

อย่างหลวงตาก็คเคยอธิบายอยู่แล้ว ให้พิจารณาให้มากๆ
อย่างนั้น เมื่อพิจารณาเข้ามา เมื่อเห็นเหนื่อยพอสมควรเป็น
เวลาตั้งชั่วโมงสองชั่วโมงอย่างนี้เราก็ถอยจิตเข้ามาพัก เมื่อพัก
พอสมควรก็ถอยกลับไปพิจารณาอีกอย่างนั้น นี่ให้พึงเข้าใจ

อย่างนั้น เมื่อเห็นว่กำลังดีแล้วก็คั่นลงไปให้ตลอดเวลา บางที
นั่งอย่างนั้นได้ตลอดทั้งคืนก็นั่งได้ ไม่มีความเหน็ดเหนื่อย
เมื่อยล้า กำลังของใจที่ปล่อยวางขั้นทุ้หมดหรือเรียกว่า
อารมณ์ทุ้หมดนั้นมันประกอบไปด้วยความเพลิดเพลิดในขณะ
พินิจพิจารณาอย่างนั้น เรียกว่าปัญญาอันแท้จริงที่จะเกิดขึ้นกับ
ใจของผู้ปฏิบัติอันนั้น อย่าเข้าใจว่าสมาธิหรือเรียกว่าปฐิภาคนั้น
เสื่อม นี้ต้องเข้าใจอย่างนั้น

ความที่เป็นเช่นนั้นเพราะใจที่ดำเนินเข้าไปพิจารณาอย่าง
นั้นนะท่านเรียกว่าเป็นลักษณะของปัญญากับสติเป็นอันหนึ่งอัน
เดียวคั่นนี้ถึงส่วนต่างๆอยู่อย่างนั้น ใจไม่พะว้าพะวงไปในสิ่งใด
ทุ้หมด นึกตั้งแต่เบ้องบนตั้งแต่ชน ผม เล็บ ฟัน หน้ง ตลอด
ร่างกายไปจนถึงปลายเท้า ขึ้นมาตลอดเวลาอยู่อย่างนั้น แล้วก็
ทวนขึ้นมาอีกมาถึงเบ้องบน ลงจากเบ้องบนไปหาเบ้องล่าง เอา
อยู่อย่างนี้ นั่งสามสี่ชั่วโมงไม่มีการเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า สบาย
ที่สุดของชีวิตที่เราเข้ามาบำเพ็ญพรหมจรรย์

นี่เพราะฉะนั้นจึงว่าก็ต้องมาตั้งใจ อย่าไปเพติดเพติดกับสิ่ง
หนึ่งสิ่งใด เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วอย่าคุยมาก อย่าไปอวดมาก แต่
อันนี้จะมีทีฐิमानะอันแฝงเจือเข้ามาอยู่ในหัวใจของบุคคลผู้เป็น
เช่นนั้น สำคัญว่าตัวชั้นดีตัวชั้นประเสริฐ ตัวชั้นไม่มีใครสู้ได้ อัน
นี้ต้องระวังไว้ อย่าเพติดเพติดกับสิ่งเหล่านั้น เพราะสภาวะอย่าง
นี้ความคิดเมื่อพิจารณาอย่างนั้นแล้ว ความคิดเห็นในบางสิ่ง
บางอย่างเกิดขึ้นต้องระมัดระวัง เมื่อบางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้น
เช่นนั้น ต้องพยายามเข้าไปค้นกายพิจารณากายของตัวอย่าง
เดิม อย่าไปยุ่งอย่างอื่น อย่าไปคิดเรื่องโลกเรื่องสงสาร
เพติดเพติดในการเทศน์การวาทะอะไรทั้งหมด ต้องให้เข้าใจ
อย่างนั้น ต้องหวนกลับเข้าไปค้นคว้าอย่างเดิมอย่างนั้น อันนี้
เป็นหลักสำคัญ มันมีสิ่งที่แว่วๆเข้ามาในหู เพราะฉะนั้นจึงต้อง
เตือนชักหน่อย เพราะฉะนั้นขอให้ตั้งอกตั้งใจให้เต็มที่ลงไป
ลำดับของใจที่กำลังดีอย่างนี้แล้ว ขอให้ท่านตั้งใจเต็มที่ลงไปเกิด
ผลที่จะได้รับคือความสงบของใจ

เมื่อค้นคว้าพิจารณากายลงไปเท่าไร ใจนั้นยังเกิด
ความสงบเข้าทุกๆนาที่ ทั้งวันทั้งคืนเย็นเย็นนิ่งนอนก็เกิดแต่
ความสงบของใจอยู่อย่างนั้น เพราะฉะนั้นอย่าได้นอกกริตนอก
รอยไปเล่นพิธีต่างๆนานา ให้พิจารณาร่างกายของเราให้ ตัดส่วน
หยาบส่วนละเอียดของกายออกให้มาก เมื่อจะเห็นหรือไม่เห็นไม่
ต้องวิตก เมื่อส่วนปัญญาที่ละเอียดมากเข้าเท่าไรแล้วอย่างนั้น
ปฏิกิริยานั้นจะดับลงไปทันที แต่อย่าวิตกว่าเสื่อมสมาธิ การ
ค้นคว้าพิจารณาอยู่อย่างนั้นเองเป็นเหตุให้เจริญขององค์
ปัญญาวิปัสสนา นั้น เพราะฉะนั้นให้เข้าใจอย่างนี้ เพราะฉะนั้น
การปฏิบัติบำเพ็ญสมาธินี้ ผู้ที่บำเพ็ญเป็นแล้วหรือยังไม่เข้าใจ
เมื่อเข้าใจพอสมควรอย่างนั้นต้องหาครูบาอาจารย์ผู้ที่ท่านมี
ความรู้ ความฉลาดแนะนำพร่ำสอน นี่ อย่างนี้จึงเรียกว่า
อาจารย์เป็นผู้มีประโยชน์แก่การให้ทัศนะในการศึกษาให้
เจริญรุ่งเรืองเกิดขึ้นสำหรับในด้านการภาวนา เพราะฉะนั้นอย่าง
ครูบาอาจารย์ที่ท่านจึงเป็นคณาจารย์หรือเรียกว่าเป็นครูบา

อาจารย์ที่สมควรแก่สาธุศิษย์ เมื่อผู้ใดจะเข้าไปศึกษาสิ่งหนึ่งสิ่งใดประการใดอย่างนี้ไม่มีความขัดข้อง ขอให้ไปเสนอเถอะ

มีภิกษุหนุ่มองค์หนึ่ง เธอได้ค้นคว้าพินิจพิจารณาร่างกายของเธออย่างนั้น จนละเอียดละออไปหมดทุกส่วนทุกชิ้นทุกอัน จนได้สภาวะของใจอันนั้นได้ลงถึงความจริง ประจักษ์ในขณะที่ลงไปอย่างนั้นโลกทั้งหลายนี้ไม่มีปรากฏขึ้นกับใจ ขาดสูญไปหมด อยู่จำเพาะใจอันนั้นอันเดียว ไม่มีสิ่งใดที่เจือปนอยู่ในใจอันนั้น แล้วภิกษุหนุ่มองค์นั้นก็ได้เอาสิ่งเหล่านี้ไปนมัสการครูบาอาจารย์ท่าน ไปเล่าถวายความเป็นไปให้ท่านฟังตั้งแต่เบื้องต้นในการค้นคว้าพินิจพิจารณาลงไปอย่างนั้น จนกระทั่งถึงที่สุดของการค้นคว้าพิจารณาอย่างนั้นลงไปแล้ว ในสภาวะของใจลำดับนั้นมันขาดพริบลงไปโดยที่คล้ายๆขาดสติ แต่ไม่ใช่ขาดสติ มันก็ปรากฏโลกทั้งหลายขาดลงไปไม่มีอันใดเลยแม้แต่ร่างกายของเราอย่างนี้ก็สูญหายไปหมด เหลือความบริสุทธิ์ของใจอันเที่ยงแท้อยู่อันเดียวอย่างนั้น ก็เมื่ออย่างนั้นแล้วก็ไปเรียนถามท่านว่า ภิกษุองค์ก็ถามว่าต่อไปจะให้ทำอย่างไรต่อไป ท่านก็เลย

บอกว่า เออ เอาอย่างนั้นแหละ ให้พิจารณาอย่างนั้นดำเนินไป
เรื่อย ๆ ท่านไม่มีการคัดค้าน ไม่มีการโต้เถียงหรือไม่มีการที่จะกะ
เตอะกะตะอะไรทั้งหมดเลย นี่แหละเพราะฉะนั้นคติอันนี้มีภิกษุ
ไปแล้ว บังเอิญหลวงตา แอบกระซิบนิดๆ ได้ยินเข้าก็เลยมาแล้ว
สู่กันฟัง นี่แหละชีวิต

เพราะฉะนั้นการค้นคว้าพิจารณาภายในย่อมเกิดด้วย
ประการต่างๆ มีมากมายเหลือที่จะพรรณนา เมื่อบุคคลใดเป็น
แล้วอย่างนั้น สิ่งทั้งปวงในโลกเราจะมองว่ามีความขัดข้อง
วุ่นวาย เมื่อการค้นคว้าพิจารณาภายในได้ชักนิตเดียวเท่านั้น
มันดับไปหมดไม่มีสิ่งใดที่จะมาเจือปนใจ เพราะใจนั้นเข้าไปอยู่
กับกาย ใจนั้นมีหน้าที่รู้อยู่กับกาย เดินอยู่อย่างนั้น มีสติ
ระคับระคองใจอยู่อย่างนั้นตลอดเวลา ใจนั้นแสนปลดเปลื้อง
ไม่มีสิ่งกักรัดอันใดเข้ามาเจือปนเลย นี่เพราะฉะนั้นการปฏิบัติ
ธรรมะเมื่อเป็นอย่างนั้นแล้ว นั่นแหละ เมื่อดำเนินไปเรื่อยๆ จนถึง
ความจริงก็ประจักษ์ขึ้นกับใจผู้ปฏิบัติ สภาวะอย่างนั้นใน
ขณะนั้นเมื่อพิจารณาเต็มที่ลงไปแล้ว สภาวะอันตัวพิจารณา

นั่นเองจะหยุดลงไปขณะที่พิจารณาอย่างนั้น แล้วก็จะปรากฏว่า
อย่างเรานั่งอยู่ในศาลาอย่างนี้ประมาณตั้งสองสามร้อย ไม่
ปรากฏว่ามีผู้มีคน ไม่มีตัวมีตนของเราในขณะจิตนั้นเลย เมื่อ
พิจารณาลงอย่างนั้นแล้วถึงสภาวะอันเต็มทีอย่างนั้น นั่นแหละ
ผู้ปฏิบัติก็ต้องประจักษ์ผลของการปฏิบัติในขณะนั้นเอง

นี่เพราะฉะนั้นจึงว่าบรรยายธรรมะศาสนธรรมคำสั่งสอน
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สัมกับภาชิตที่ยกไว้
เบื้องต้นว่า **จิตตั้ง ทนตั้ง สุขาวะหัง** บุคคลผู้ฝึกจิตใจที่ได้ดี
แล้ว ย่อมนำสุขมาให้ของหัวใจ เพราะว่าเมื่อผู้ฝึกหัดอบรม
จิตใจจนให้ได้รับความเยือกเย็นจนเข้าสู่แดนของปัญญาอัน
แท้จริงอย่างนั้นแล้ว ไม่มีสิ่งใดที่จะมาเจือปนหัวใจให้มีความ
เศร้าหมองขุ่นมัวตลอดทั้งวันทั้งคืนยืนเดินนั่งนอนตลอดเวลา ใจ
นั้นแสนที่จะสบาย ปลอดโปร่งอยู่ตลอดเวลาอย่างนี้ นั่น
เรียกว่าธรรมะอันแท้จริงของพระพุทธรเจ้า องค์พระศาสดาของ
พวกเราเมื่อท่านได้ถึงธรรมอันแท้จริงอย่างนี้แล้ว ทรงพิจารณา
สัตว์โลกว่าเต็มไปด้วยความหมกมุ่น เต็มไปด้วยความวุ่นวาย

แสนที่จะกังวลนานาประการต่างๆ เมื่อมองอย่างนั้นแล้ว ทำไม
สัตว์ทั้งหลายจะสามารถมาประพฤติปฏิบัติธรรมะได้หนอ ครอง
บ้านครองเรือน เต็มไปด้วยความขัดข้องนานาประการอย่างนี้
เมื่อน้อมใจพิจารณาอีกทีหนึ่งก็มาพิจารณาดูว่าสัตว์ทั้งหลายคง
มีอุปนิสัยปัจจัยที่สามารถจะได้บรรลุคุณธรรมของเราคงมีบ้าง
นี่ จึงเรียกว่าวิหาธรรม เป็นพรหมวิหารมาอาราธนา นั้นแหละ
เพราะฉะนั้นธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ได้อยู่ที่อื่นที่ไกล
(เทพจบ)

ที่มา: <https://youtu.be/twJnujuh1Fw>